



IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT TITKÁRSÁGA

NEMZETISÉGI ÜGYEKÉRT FELELŐS TEMATIKUS MUNKACSOPORT

Ikt. szám: VII/38/3/2021
MELLÉKLET: JELENLÉTI ÍV

EMLÉKEZTETŐ
2021. ÁPRILIS 22.

Helyszín: videokonferencia
Időpont: 2021. április 22. 10.00 óra

Fürjes Zoltán a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára köszöntötte a résztvevőket, majd ismertette a napirendet. Tekintettel arra, hogy **Ritter Imre** képviselő úr jelezte, hogy csak az ülés első felében tud jelen lenni, **Fürjes Zoltán** azt az ügyrendi javaslatot tette, hogy a 4. napirendi ponttal kezdődjön a munkacsoporthülés. A résztvevők a napirend módosításával egyetértettek.

1. napirendi pont: Nemzetiségi köznevelési intézmények tulajdonjog átadása; Nemzetiségi felsőoktatási képzések: véleményezési, egyetértési jog

Ritter Imre az Észak-magyarországi Német Önkormányzatok Szövetségének elnöke a felsőoktatási intézmények struktúraváltása és azzal kapcsolatban a nemzetiségi jogok érvényesítése tekintetében elmondta, hogy több, mint 10 felsőoktatási intézményben már megtörtént az alapítványi fenntartásba adás és a tulajdonátadás is, részben az intézmények, részben az alapítvány részére. Fontosnak tartja, hogy a fenntartó- és struktúraváltás a nemzetiségi jogokat elsősorban a nemzetiségi képzést, úgy a pedagógusképzést, mint a bölcsészképzést ne érintse hátrányosan. Ennek érdekében képviselői módosító indítványt nyújtott be, melynek a lényege, hogy a nemzeti felsőoktatásról szóló törvény 64. § (4) bekezdése biztosítja, hogy a miniszternek a nemzetiségi képzéssel kapcsolatban hozott döntéseihez előzetesen meg kell kérnie az Országos Nemzetiségi Tanács véleményét. A fenntartóváltással a nemzetiségi képzést érintő döntés át fog kerülni a kuratóriumokhoz, ezért ezt a szabályt a kuratóriumokra is ki kell terjeszteni. Az alapítványi fenntartásban lévő intézmények 3-5 éves költségvetési megállapodásaival kapcsolatosan a minisztériumnak és az alapítványnak is ki kell kérnie az Országos Nemzetiségi Tanács véleményét. Ez egy rendkívül fontos garancia arra vonatkozóan, hogy a felsőoktatásban, a nemzetiségi képzésben a következő néhány évben jelentős előrelépést lehessen elérni. A nemzetiségi pedagóguspótlék, a nemzetiségi pedagógus hallgatói ösztöndíj vagy a nemzetiségi köznevelési intézmények tulajdonjoga átvételével nagy előrelépések történtek, de a nemzetiségi pedagógusképzésben nem történt az elmúlt években érdemi előrelépés számában és minőségében sem.

Lásztity Péro a Srpski Fórum képviseletében köszönetét fejezte ki **Ritter Imre** képviselő úrnak a nemzetiségi jog védelmének biztosításáért. Megkérdezte, hogy mi minősül nemzetiségi képzésnek a

felsőfokú képzésben, továbbá, hogy vannak-e eltérő pénzügyi kondíciók, más finanszírozás vagy külön forrás van-e felsőfokú nemzetiségi képzésre.

Ritter Imre válaszában elmondta, hogy 16-17 felsőfokú intézményben folyik valamilyen szintű nemzetiségi képzés, szinte mindenhol más feltételekkel, más konstrukciókban, illetve más-más nemzetiségeknek. A felsőfokú képzésben nem csak a pedagógusképzésről, hanem a nemzetiségi szellemi elit képzéséről is szó van. Az előrelépés lényege az lenne, hogy bele tudjanak szólni abba, hogy megfelelő források, személyi és tárgyi feltételek legyenek a nemzetiségi képzés speciális feladataihoz. A nemzetiségi képzés szinte mindenhol többletforrásokat és szervezést igényel, hiszen önmagában a kétnyelvűség, az ehhez szükséges tananyagok, a továbbképzések lényegesen nagyobb szervezést kívánnak, valamint elsősorban kis létszámú képzések vannak, különösen a kisebb nemzetiségek tekintetében.

Fürjes Zoltán a nemzetiségi köznevelési intézmények tulajdonjogának átadása kapcsán elmondta, hogy a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény legutóbbi módosítása 2020. július 1-től előírja, hogy amennyiben a nemzetiségi oktatási, nevelési feladat ellátását szolgáló intézmény fenntartói jogát a helyi nemzetiségi önkormányzat 2020. július 1. előtt vette át a helyi önkormányzattól, akkor a helyi önkormányzat legkésőbb 2021. január 1-ig a köznevelési feladat ellátásához kapcsolódó ingó és ingatlan vagyon vonatkozásában tulajdon átruházási szerződést kell, hogy kössön a helyi nemzetiségi önkormányzattal. Ha a nemzetiségi önkormányzat nemzetiségi köznevelési feladatot lát el, akkor az ehhez szolgáló vagyon az ő tulajdonába kerüljön. Ez az üzemeltetést is megkönnyíti, de a pályázatokon való részvétel tekintetében is ez a megfelelő megoldás. A rendelkezésre álló adatok alapján összesen 52 nemzetiségi önkormányzat 70 intézménye volt érintett a tulajdonjog átadásban. 39 intézmény tekintetében már sikeresen megtörtént az ingó és ingatlan vagyon tulajdonba adása. 25 intézmény esetében folyamatban van az ingatlanok tulajdonjogba adása, már csak a földhivatali bejegyzésre várnak. 4 olyan intézmény van, ahol jogi vagy egyéb problémák miatt nem is kezdődött meg a szerződések előkészítése. Ezen intézmények tekintetében megvizsgálásra kerülnek a jogi lehetőségek, illetve, hogy állami beavatkozásra van-e szükség. 2 intézmény pedig időközben megszűnt.

Papalexisz Kosztasz a Magyarországi Görögök Országos Önkormányzata képviseletében megkérdezte, hogy van-e a megállapodásnak minimum követelménye vagy mindig egyedi megállapodást kell kötni.

Fürjes Zoltán válaszában elmondta, hogy nincs sablonszerződés, olyan tekintetben van minimum követelmény, hogy a törvényi előírásoknak meg kell felelnie a szerződésnek. A nemzetiségi törvényben, valamint a nemzeti vagyonról szóló törvényben foglaltakat kell alapul venni.

2. napirendi pont: Magyarország harmadik időszakos ENSZ egyetemes emberi jogi felülvizsgálata (UPR)

Fürjes Zoltán elmondta, hogy a Tematikus Munkacsoport tagjai előzetesen megkapták a napirendi pont háttéranyagát. 2011. évi, majd a 2016. évi felülvizsgálat után idén kerül Magyarország 3. időszakos egyetemes felülvizsgálatára 2021. november 3-án, Genfben. A kapcsolódó nemzeti jelentés összeállítását a KKM koordinálja. A 2016-os felülvizsgálat során a tagállamoktól kapott ajánlások közül hazánk 189-et teljes egészében, 12-t részben elfogadott és 20-at visszautasított.

Kóhalmi Barbara a KKM Nemzetközi Szervezetek Főosztálya képviseletében a jelentés összeállításával kapcsolatban elmondta, hogy a szaktárcák nagy részétől már megkapták a

háttéranyagokat, amelyek alapján elkezdtek összeállítani a jelentést. A nemzeti jelentést a Kormánynak 2021. augusztus 9-ig kell benyújtania az ENSZ Emberi Jogi Tanács UPR Munkacsoportjához, melynek alapján lesz 2021. november 3-án a szóbeli felülvizsgálat, ahol a nemzeti jelentés interaktív dialógus keretében kerül megvitatásra az ENSZ tagállamai részvételével. Megkérte a Tematikus Munkacsoport tagjait, hogy az ajánlásokkal kapcsolatos meglátásaikat tegyék meg vagy juttassák el írásban a KKM részére.

Török Tamás az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala képviselőjében elmondta, hogy írásban küldenek észrevételeket május 30-ig, valamint a BM-től is kaptak megkeresést, melyet április 8-án teljesítettek.

Lásztity Péro megkérdezte, hogy hova küldjék az írásbeli észrevételeket. A nemzetiségek oktatásának színvonalával kapcsolatos ajánlás tekintetében megjegyezte, hogy az vélhetően a szegregált roma oktatással összefüggésben került bele az anyagba. Véleménye szerint a nemzetiségi oktatás színvonala is versenyképes kell, hogy legyen ahhoz, hogy a nemzetiségi családok a gyerekeiket nemzetiségi oktatásra írássák be, hiszen ez alapvető feltétele az identitás megőrzésének, a közösségek fennmaradásának. Ezt kulcskérdésnek tartja. Az elmúlt időszakban a tárgyi feltételek és a finanszírozás tekintetében jelentős előrelépés történt. Hozzátette, hogy az oktatás színvonalának megítéléséhez mérésekre, objektív megfigyelésekre van szükség, amelyeket folyamatosan értékelni kell. Értékelni nem csak az általános színvonalat kell, nagyobb figyelmet kell fordítani a nemzetiségi nyelv- és népismeret oktatása színvonalának értékelésére. A nemzetiségi önkormányzati választások tekintetében elmondta, hogy az az ismétlődő probléma merül fel a választások során, hogy nem a nemzetiségi közösségekhez tartozó személyek kerülnek be nemzetiségi önkormányzatokba. Az elmúlt 10 évben sikerült ezen a területen eredményeket elérni a szabályozás segítségével is. 2020-ban is volt egy változtatás, mely szerint az új helyi nemzetiségi önkormányzat létrejöttébe alapvető beleszólása lesz az országos önkormányzatoknak. Ez a szabályozás más kérdéseket is felvet, a helyi közösségek és az országos önkormányzat érdekei ütközhetnek. Ez egy nagyon érzékeny kérdés, amelynek mindkét oldalát vizsgálni kell. Véleménye szerint az új szabályozás túlzó. A hagyományos nemzetiségek esetében ezen a területen a nemzetiségi nyelvhasználat, a nyelvi kritériumok erősítése segíthet. Továbbá felvetette, hogy felmerülhetnek hatalmi befolyásolások lehetőségei, illetve a nemzetiségeken belül is merülhetnek fel olyan dolgok, amelyek a választások tisztaságát befolyásolják. Ez is egy összetett kérdés, amelyet folyamatosan figyelemmel kell kísérni.

Fürjes Zoltán kérte, hogy az írásbeli észrevételeket a Miniszterelnökség, Egyházi és Nemzetiségi Kapcsolatokért Felelős Államtitkárság, Nemzetiségi Főosztálya részére küldjék meg 2021. április 30-ig. A nemzetiségi önkormányzati választásokkal kapcsolatosan elmondottakhoz hozzátette, hogy az új szabályozás is a nemzetiségekkel egyeztetve történt, az országos nemzetiségi önkormányzatok, az Országgyűlés Nemzetiségek Bizottsága intenzív részvételével, a törvényjavaslatot a Nemzetiségek Bizottsága terjesztette az Országgyűlés elé. Az új önkormányzatokkal kapcsolatos szabályozást széleskörű konszenzus kísérte, melynek egyik alappillére az, hogy nem az állam dönti el, hogy hol jöjjön létre nemzetiségi önkormányzat. Ezt a lehetőségekhez mérten minél nagyobb mértékben az adott nemzetiségre bízta. Véleménye szerint a nyelvismeret inkább szubjektív mércét állít, és önmagában még nem eredményez nemzetiségi identitást. Egyetértett azzal, hogy tökéletesen záró rendszert nem lehet kialakítani demokratikus keretek között. Az új szabály 2024-ben meg fog mérteni, a kellő konzekvenciákat le lehet majd vonni.

3. napirendi pont: Pályázati támogatási lehetőségek (NTAB-KP, Magyar Falu Program, Falusi és Városi Civil Alap)

Fürjes Zoltán elmondta, hogy a szakterület évek óta működteti a pályázati rendszert, melyet a pandémia kicsit felülírt. 2020-ban voltak kényszerű intézkedések, amelyeket igyekeztek orvosolni. 2021-ben is él a nemzetiségi civil szervezetek támogatására kiírt pályázat, a kulturális pályázat, a táborokat 2021-ben is támogatják, a 2020-ban bevezetett nemzetiségi beruházási támogatásokat 2021-ben is adják. Továbbá az út menti keresztek felállítására, felújítására is tudnak forrást biztosítani. A beruházási pályázat tekintetében elmondta, hogy 200 M Ft a rendelkezésre álló keretösszeg, és 700 M Ft értékben érkezett be 386 pályázat. Jelentős a túljelentkezés minden pályázatra. A többi pályázat már lezárt. A CISZ-re 345 pályázat érkezett be, 1,1 Mrd Ft értékben 450 M forintos keretösszegre, ebből 309 pályázatot tudnak támogatni. A KULT támogatás esetében 2069 beérkezett pályázatból 1300-at tudnak támogatni, itt 500 M Ft a keretösszeg, melynek négyszeresére érkezett be igény. A táboroztatás kapcsán 413 pályázat érkezett kb. 700 M Ft értékben a 350 M forintos keretösszegre, melyből 366-ot tudnak támogatni. A keresztek esetében 323 pályázat érkezett 231 M Ft értékben, a keretösszeg 110 M Ft. Valamennyi pályázati formát egybe vetve valamivel több, mint 3500 pályázat érkezett be országszerte majdnem 5,3 Mrd Ft értékben. Az összes rendelkezésre álló keret 1,6 Mrd Ft. **Fürjes Zoltán** a nemzetiségi táborok támogatásával kapcsolatosan elmondta, hogy német részről érkezett egy jelzés, hogy a pályázati kiírás módosítását kérnék oly módon, hogy az adható maximális támogatás összege a hazai anyanyelvi környezetben tartandó táborok esetében 3 M Ft, míg a külföldi anyanyelvi, jellemzően anyaországi táborok esetében 5 M Ft legyen. Jelezte, hogy megvizsgálták a nemzetiségi táborok adatait 2010-től. Onnantól kezdve, hogy bevezetésre került a minimum és maximum összeg, a maximum összeg 2,5 M Ft volt. Nem feltétlenül indokolt megkülönböztetést tenni egyházi vagy civil szervezésű táborok és a nemzetiségi táborok között a tekintetben, hogy melyik mennyibe kerül. Az egyházak számára a maximális összeg 500 E Ft, ami tábori támogatásra lekérhető, míg a nemzetiségi anyaországi táborok esetében az 500 E Ft a minimum összeg, ennek elégségesnek kell lennie. **Fürjes Zoltán** a Német Kör részéről érkezett felvetés alapján beszélt a nemzetiségek részvételéről a Magyar Falu Programban (a továbbiakban: MFP), illetve a Falusi és a Városi Civil Alapban (a továbbiakban: FCA és VCA). A felvetés értelmében a MFP-ben pályázatra jogosultak között nem szerepeltek a nemzetiségi önkormányzatok, a FCA, valamint a VCA jogosultjai között sincsenek feltüntetve nemzetiségi szervezetek. Mindegyik pályázati kategóriában van olyan lehetőség, amely a nemzetiségi önkormányzatok számára is fontos lenne, pl. ingatlanvásárlás lehetőség, gépjármű beszerzés támogatása, eszközbeszerzés, továbbá vannak olyan úrnapi kápolnák is, amelyek egyéni tulajdonban vannak, de önerőből a tulajdonosok nem tudják felújítani. A Német Kör javasolta, hogy a nemzetiségi pályázati kategóriák bővüljenek ki azokkal a lehetőségekkel, melyek jelenleg csak a FCA-ban és VCA-ban, illetve az egyházi támogatásban szerepelnek, illetve a legközelebbi kiírásokban a MFP-ben és a FCA és VCA pályázatra jogosultak köre bővüljön ki a nemzetiségi önkormányzatokkal. **Fürjes Zoltán** a felvetéssel kapcsolatban tájékoztatta a résztvevőket, hogy a MFP célja az 5000 fő alatti lakosságú magyarországi települések népességcsökkenésének megállítása, ennek érdekében a MFP számtalan alprogramot tartalmaz. Ezen alprogramokban pályázati kiírások alapján lehet részt venni. Az 1669/2018. (XII. 10.) Korm. határozat a következő pályázati célokat határozta meg: szolgálati lakás; bölcsődefejlesztés; óvodafejlesztés; óvodaudvar illetve óvodai sport; orvosi rendelő, orvosi eszközbeszerzés; orvosi ellátást segítő eszközbeszerzés; polgármesteri hivatal felújítás; belterületi útfelújítás; sportparkok építése; temetőfejlesztés; közterület karbantartás; falugondnoki program; helyi közösségi terek fejlesztése történelmi egyházak bevonásával, a helyi identitástudat erősítése; valamint nemzeti és helyi identitástudat erősítése önkormányzatok és nemzeti kulturális intézmények bevonásával. A pályázók az 5000 fő alatti települések önkormányzatai lehetnek, egyes alprogramokban ettől eltérő a pályázói kör, ilyen pl. az egyházak számára meghirdetett alprogram. A MFP lebonyolítására a Kormány Gyopáros Alpár kormánybiztost bízta meg. **Fürjes Zoltán** hangsúlyozta, hogy ez a MFP nem tartozik a szakterületükhöz. Véleménye szerint a nemzetiségi önkormányzatok mint pályázók elvi alapon nincsenek kizárva, de ezt mindenképpen egyeztetni

szükséges a kormánybiztossal. Hozzátette, hogy ha nem is pályázati formában, a MFP forrásaiból részesültek nemzeti önkormányzatok és jelenleg megjelenés alatt áll egy nemzeti támogatás az MFP terhére. A FCA és VCA tekintetében egyértelműen megfogalmazható, hogy téves az a felvetés, hogy a nemzeti civil szervezetek ki lennének zárva ezen programokból. A FCA és VCA egyetlen jogosultsági feltétele az egyesülési törvény 2. § 6. pont b) és c) alpontja szerinti egyesület vagy alapítvány. Ez azt jelenti, hogy valamennyi egyesület indulhat, kivéve a párt, és valamennyi alapítvány indulhat, kivéve a közalapítvány. A FCA esetén 5000 fő alatti, a VCA esetében 5000 fő feletti településeken működő civil szervezetek pályázhatnak. A FCA 4,8 Mrd forintos, a VCA 4,4 Mrd forintos kerettel működik. A nemzeti civil szervezetek számára kifejezetten lehetséges a részvétel. A támogatás felhasználásának célja a civil szervezet ingatlan beruházási, felújítási feladatai, gépjármű- vagy eszközbeszerzési támogatás, illetve programszervezés. Hangsúlyozta, hogy a nemzeti önkormányzatok saját nemzeti jogukon alapulva igen bőkezű támogatásban részesülnek, illetve kvázi normatív támogatásokon keresztül is segítik a tevékenységüket.

Matkovits-Kretz Eleonóra a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzeti Köre képviseletében megköszönte a tájékoztatást, üdvözölte, hogy keresztfelújításra és állításra lehet már pályázni. Elmondta, hogy a MFP-ban vannak olyan lehetőségek, mint például a temetőfejlesztés, amelyekre jó lenne, ha a nemzeti önkormányzatok is tudnának pályázni. A régi temetők különleges értéket képviselnek. Továbbá olyan jellegű egyházi építményekre, amelyekre a települési önkormányzat nem kíván, de a nemzeti önkormányzatok szívesen pályáznának együtt az egyházzal. A Civil Alapok tekintetében elmondta, hogy valóban pályázhatnak a civilek, de a falvakban nagyon kevés a nemzeti civil szervezet. E tekintetben kiemelte a kisbuszok kérdését. E miatt javasolta, hogy a MFP jogosultjai között jelenjenek meg nevesítve a nemzeti önkormányzatok.

Fürjes Zoltán hangsúlyozta, hogy nem zárkóznak el az egyeztetés elől, próbálnak az igényeknek eleget tenni. **Semjén Zsolt** miniszterelnök-helyettes többször megerősítette, hogy a magyar Kormány célja az, hogy a nemzeti megőrizhessék az integritásukat és megélhessék az identitásukat. Ezért építették fel ezt a részletes pályázati rendszert és nyújtanak még azon túl is támogatásokat. A pandémia miatt jelenleg szűkebb korlátok közé vannak szorítva a lehetőségek, mint a korábbi években. Ígéretet tett rá, hogy megvizsgálják, hogy a pályázatokba bevonhatóak-e ezek az igények, továbbá egyeztetni fognak a MFP-ért felelős szakterülettel is ez ügyben.

4. napirendi pont: Nemzeti intézmények létrehozása

Fürjes Zoltán jelezte, hogy a napirendi pont felvételét a Német Kör kezdeményezte. Elmondta, hogy a nemzeti törvény alapján a nemzeti közösségeknek joguk van intézmények létrehozására és működtetésére, vagy más szervtől történő átvételére, továbbá meghatározta a nemzeti feladatot ellátó tudományos intézmény fogalmát. A 2021. évi központi költségvetésről szóló törvény 10. melléklete tartalmazza az országos önkormányzatok által fenntartott intézmények fajlagos támogatási összegeit, továbbá az országos nemzeti önkormányzatok által fenntartott intézmények támogatás megállapításának és folyósításának szabályait. Kiemelte a német nemzetiséget, a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata által fenntartott intézmények támogatására 262,6 M forintot fordít a magyar költségvetés. A Kormány ezen a támogatási formán keresztül évek óta támogatja a nemzeti intézmények létrehozatalát, és ezt fogja tenni a jövőben is.

Matkovits-Kretz Eleonóra elmondta, hogy egy konkrét intézmény létrehozása kapcsán merült fel ez a kérdés, a Málénkij Robot Kutatóintézet, amely dokumentációs és emlékközpont is lenne, melynek létrehozását hat-hét éve tervezik. Ennek kapcsán merült fel a kérdés, hogy esetleg nemzeti vonalon megoldható-e, van-e rá jogi lehetőség. Megköszönte a tájékoztatást, mely szerint van rá lehetőség.

Fürjes Zoltán megerősítette, hogy a jogi lehetőség, és az említett finanszírozási keretek között a pénzügyi lehetőség is adott.

5. napirendi pont: Egyebek

Fürjes Zoltán jelezte, hogy előzetesen érkezett egy népszámlálással kapcsolatos kérdés a Német Kör részéről, a tekintetben, hogy a jegyzők kapnak-e tájékoztatást arról, hogy ahol működik nemzetiségi önkormányzat, ott velük együttműködve szükséges a népszámlálást lebonyolítani, továbbá, hogy esetleg számlálóbiztosok is kerüljenek ki nemzetiségi körből. Elmondta, hogy a 2021. évi népszámlálással kapcsolatban a pandémiás helyzetre való tekintettel az a döntés született, hogy elhalasztásra kerül 2022 őszére. Korábban is több körös egyeztetés zajlott a nemzetiségek szervezeteivel és a KSH-val, amelyek célja mindig annak biztosítása volt, hogy a magát valamely nemzetiséghez tartozónak érzők semmiképpen ne érezzék úgy, hogy hátrányt szenvedhetnek attól, hogy megvallják a nemzetiséghez tartozásukat, sőt vállalhassák büszkén. Ennek megfelelően a kérdések kérdéssorban való elhelyezkedése és a kérdés tartalma alapján, illetve a technikai részletekről folytak elsősorban egyeztetések. Ezek az egyeztetések folytatódni fognak a 2022-es időpont tekintetében is.

Matkovits-Kretz Eleonóra felvetette, hogy amennyiben nemzetiségi önkormányzat részéről a jegyzőségen valaki jelzi, hogy szeretne kérdezőbiztos lenni, akkor előnyt élvezhessen, és a jelentkezésük kerüljön rögzítésre, hogy tudjanak róla a jegyzők, mert a jegyzők általában a saját dolgozóikat kérik meg erre a feladatra.

Fürjes Zoltán megköszönte a kiegészítést. Ígéretet tett rá, hogy a következő KSH-val történő egyeztetésen felvetik ezt a kérdést. **Fürjes Zoltán** megerősítette, hogy az ENSZ UPR felülvizsgálattal kapcsolatos írásos hozzászólásokat a Nemzetiségi Főosztályra várják, megküldésének határideje 2021. április 30. További hozzászólás hiányában az ülést lezárta.

Hangfelvétel alapján készítette: Józsa Teodóra szakreferens, Emberi Jogi Munkacsoport Titkársága, IM

Látta: dr. Kanta Tamás csoportvezető, Emberi Jogi Munkacsoport Titkársága, IM

Jóváhagyta: dr. Fürjes Zoltán egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár, ME